

Parlamentul
Republicii Moldova

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1530 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor.

Anexă:

1. Proiectul de lege – 13 file;
2. Nota informativă – 3 file.

Deputați în Parlament

Virgiliu Prodan
 Vasile Gărdinaru
 Chiriac Pop
 Elisaveta Nicolae
 Marcela Solan

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	322
"03"	11 2021
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr.1530/1993 privind ocrotirea monumentelor

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Legea privind ocrotirea monumentelor nr.1530/1993 (republicată în Monitorul Oficial, 2010, nr.15-17, art.23) cu toate modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În tot textul legii, sintagma "Ministerul Educației, Culturii și Cercetării" se substituie cu sintagma "Ministerul Culturii" la forma gramaticală corespunzătoare, iar cuvintele "fundațiile obștești" se substituie cu cuvintele "asociațiile obștești".

2. La Art.1:

în alineatul (2) sintagma "și natural" se exclude;

la alineatul (3) lit.a) sintagma "sau pictură monumentală" se exclude;

la alineatul (3), lit. b) și lit. c), după sintagma "din punct de vedere istoric," se completează cu cuvintele "urbanistic, peisager";

la alineatul (4) va avea următorul cuprins: „Ocrotirea monumentelor, indiferent de regimul lor de proprietate, reprezintă o activitate de interes public național”.

3. Art.2 va avea următorul cuprins:

„ Art.2. – (1) Monumentele reprezintă bunuri imobile. Monumente sub formă de bunuri imobile pot fi monumente singulare ori ansambluri de monumente.

(2) Monumente singulare se consideră: clădiri, construcții, monumente în cimitire, opere de artă monumentală și de arhitectură fortificații, poduri străvechi și apeeducte medievale”.

(3) Ansambluri de monumente, se consideră: ansambluri de clădiri/construcții cu valoare istorică, arheologică sau comemorativă, ansambluri și rezervații de arhitectură urbană și rurală (orașe, centre orășenești, cartiere, piețe, străzi, cetăți, ansambluri monastice, cimitire, curți boierești, grădini, scuaruri, parcuri, peisaje naturale cu obiecte de arhitectură)”.

(4) Fiecare monument este constituit din: componenta construită (clădiri, construcții, structuri, inclusiv auxiliare, amenajări etc.); terenul/suprafața de pământ (cu sau fără spații verzi sau acvatic) legată de componenta construită din punct de vedere istoric și funcțional; și stratul cultural-arheologic, situat subteran”.

(5) Monumentele dispun de hotar stabilit pe limita exterioară a terenului acestora. Hotarul monumentului se precizează în rezultatul cercetării materialelor de arhivă, a planurilor istorice hotarnice/cadastrale, a altor investigații științifice, ținând cont de asigurarea integrității bunului de patrimoniu cultural, precum și de etapele de dezvoltare istorică a acestuia, în conformitate cu normele metodologice aprobate de Ministerul Culturii.

(6) Monumente pot fi obiectele ce s-au păstrat bine în întregime, în stare fragmentară ori în stare de ruină”.

4. Legea se completează cu Art.3¹ cu următorul cuprins:

„Art.3¹. - Organele de stat pentru ocrotirea monumentelor sunt: Ministerul Culturii în calitate de autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul protejării monumentelor istorice și instituțiile de specialitate din subordinea ministerului”.

5. Art.4 va avea următorul cuprins :

„Art. 4. (1) Registrul monumentelor se constituie pe baza investigațiilor pluridisciplinare, coordonate de Ministerul Culturii și instituțiile din subordonate”.

(2) Registrul se aproba de către Parlament la propunerea Guvernului în baza proiectului elaborat de Ministerul Culturii”.

6. Art.5 va avea următorul cuprins:

”Art.5. - În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

„*intervenții*” – totalitatea lucrărilor operate asupra monumentelor și a zonelor de protecție a acestora: reparație, conservare, restaurare, reabilitare, sistematizare/amenajare a terenului, cercetare arheologică, precum și de regenerare a mediului istorico-arhitectural.

„*demolare*” – distrugere fizică a monumentului sau a unei părți din acesta.

„*degradare*” – proces de alterare a monumentului în rezultatul acțiunii factorilor naturali sau antropici, inclusiv prin lipsire de întreținere sau abandonare.

„*mutilare*” – deteriorarea monumentului prin distrugerea, înlăturarea și modificarea arbitrară, totală sau parțială, a elementelor, respectiv, caracteristicilor lui interioare și exterioare sau prin adăugarea arbitrară de construcții noi pe terenul acestuia.

„*mediu istorico-arhitectural*” – mediul istoric, spațial și volumetric al monumentelor – orașe/ centre orașenești sau al zonelor de protecție a celorlalte categorii de monumente situate în localități, care dispune de următoarele caracteristici fundamentale: trama stradală cu parametrii ei; parcelare istorică; raportul/relația între spațiile libere, construite și verzi (grădini, scuaruri, străzi, piețe și piațete, fond construit istoric); mod de amplasare și interrelaționare a clădirilor în cadrul parcelelor și cartierelor; sistem de dominante urbane; structura volumetrică, regimul de înălțime și exteriorul specific al elementelor fondului construit istoric (caracterizat prin: structură compozițională, tip acoperiș, tip tâmplărie, materiale de construcție utilizate, cromatică etc.).

„*regenerarea mediului istorico-arhitectural*” – activități de intervenție constructivă asupra monumentelor – orașe/centre orașenești sau în zona de protecție a celorlalte tipuri de monumente, direcționate spre consolidarea sau, după caz, reconstituirea caracteristicilor fundamentale ale mediului istorico-arhitectural, bazate pe continuitate, subordonare și integrare armonioasă/organică în acest mediu, fie activități de eliminare sau neutralizare

a impactului negativ produs asupra țesutului urban de construcțiile/amenajările destructurante”.

7. La Art.7. alineatul (3) și alineatul (5) se abrogă.

8. Art.8. va avea următorul conținut:

„Art.8. - Monumentele și părțile lor componente aflate în proprietatea publică sunt inalienabile, imprescriptibile și insesizabile”.

9. În Art. 10.:

alineatul (1) va deveni alineat unic și va avea următorul cuprins:

„ - Ocrotirea monumentelor de către stat cuprinde prevederea și asigurarea lucrărilor de evidență, studiere, punere în valoare, salvare, protejare, conservare și restaurare; prevenirea deteriorării, mutilării și demolării lor; folosința și accesibilitatea monumentelor pentru diverse investigații, inclusiv în procesul de instruire și propagare; tragerea la răspundere penală sau contravențională a persoanelor fizice și juridice care au deteriorat, mutilat sau demolat monumente, a persoanelor responsabile de abandonarea și lăsarea lor fără întreținere, precum și repararea prejudiciului adus monumentelor. Ocrotirea de către stat este exercitată de Parlament, de Guvern, de consiliile locale, președinții raioanelor și primari”.

alineatul (2) se abrogă.

10. La Art.11.:

la alineatul (1) textul ”ce constituie patrimoniul cultural și natural” se exclude;

în alineatul (3), la sfârșit, se completează cu fraza: “Autoritățile publice locale de nivelul I și II contribuie, în condițiile legii, la protejarea monumentelor de categorie națională situate pe teritoriul administrat”.

11. Legea se completează cu Art.11¹. cu următorul cuprins:

“ Art.11¹. - (1) În domeniul protejării monumentelor autoritățile publice locale de nivelul I au următoarele atribuții:

a) colaborează cu Ministerul Culturii în scopul asigurării protejării monumentelor din raza teritoriului administrat;

b) în contextul întocmirii, modificării sau actualizării planurilor urbanistice generale, zonale sau de detaliu a localităților, asigură includerea în aceste documente a compartimentelor cu privire la protejarea și punerea în valoare a monumentelor și le înaintează spre avizare conform fazelor de execuție către Ministerul Culturii, inclusiv la etapa elaborării caietului de sarcini;

c) includ monumentele și zonele lor de protecție, precum și reglementările aferente în documentația de urbanism a localităților;

d) administrează/gestionează monumentele – orașe/ centre orășenești prin intermediul unor subdiviziuni structurale specializate în protejarea și dezvoltarea lor durabilă.

f) eliberează actele permisive pentru lucrări de intervenție asupra monumentelor și pentru imobile aflate în zonele de protecție a monumentelor doar în baza și în condițiile avizului de specialitate al Ministerului Culturii.

(2) În domeniul protejării monumentelor autoritățile publice locale de nivelul II și a unităților teritoriale autonome au următoarele atribuții:

a) prevăd în structura subdiviziunii responsabile de domeniul culturii din subordine posturi ori sarcini de serviciu precise în domeniul protejării monumentelor;

b) ține evidența monumentelor situate pe teritoriul administrat.

c) elaborează și implementează documente de politici și strategii de protejare și punere în valoare a monumentelor istorice din teritoriul administrat.

d) în contextul întocmirii, modificării sau actualizării planului de amenajare a teritoriului administrat, asigură includerea în acest document a

compartimentului cu privire la protejarea și punerea în valoare a monumentelor și îl înaintează spre avizare conform fazelor de execuție către Ministerul Culturii, inclusiv la etapa elaborării caietului de sarcini.”

12. Art. 12. va avea următorul cuprins:

”Art.12. - (1) Pentru asigurarea protejării monumentelor indicate la alineatul (2) și (3) al art.2, păstrării și/sau regenerării mediului lor istorico-arhitectural ori natural, asigurării integrității percepției lor dinspre principalele direcții de acces vizual, fiecare bun imobil cu statut de monument dispune de zonă de protecție.

(2) Zona de protecție se desfășoară perimetral, de jur împrejurul limitei exterioare a terenului monumentului, pe o rază de 100 m în intravilanul localităților urbane, de 200 de metri în intravilanul localităților rurale și de 500 de metri în extravilan.

(3) Zona de protecție, indicată la alin. (2), se instituie în mod automat, din momentul când bunului imobil este înscris în Registrul monumentelor.

(4) Delimitarea traseului exact al hotarului zonei de protecție se realizează în baza planului zonei de protecție a monumentului, elaborat în bază de documentare și investigații de teren, pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice locale, în conformitate cu normele metodologice aprobate de Ministerul Culturii.

(5) Pentru asigurarea scopurilor specificate la alin. (1), în zona de protecție a monumentelor se stabilesc/se instituie reglementări specifice de amenajare, de intervenție la imobilele existente aici și de intervenție prin construcții noi.

(6) Zonele de protecție a monumentelor și reglementările menționate la al. (5), al prezentului articol, se includ în mod obligatoriu în documentația urbanistică și cadastrală a localității, în baza avizului favorabil al Ministerului Culturii.

(7) În caz de intersectare, prin suprapunere parțială, a zonelor de protecție a două sau mai multe monumente istorice, pentru acestea se instituie o zonă unificată de protecție, în documentația cadastrală și urbanistică fiind marcat hotarul unic al acestei zone.”

13. Legea se completează cu Art.12¹ cu următorul cuprins:

”Art.12¹. - (1) Pe terenul monumentelor singulare sau ansamblurilor de monumente (cu excepția orașelor/centrelor orașenești cu statut de monument) se operează doar lucrări axate pe protejarea, conservarea și restaurarea acestor bunuri de patrimoniu cultural sau a părților lor componente.”

(2) Intervențiile prin construcție nouă pe terenul monumentelor menționate la alin. (1), limitate ca suprafață și volum, pot fi acceptate doar dacă acest fapt este indispensabil pentru valorificarea modernă a monumentului, cu respectarea obligatorie a caracteristicilor istorice a bunului protejat, a regimului de înălțime, a cadrului său tradițional/istoric, echilibrul compoziției sale și relației sale istorice cu mediul înconjurător (istorico-arhitectural sau natural), cu asigurarea vizualizării libere a componentelor/elementelor istorice ale monumentului. Intervenții prin construcții noi fără legătură funcțională cu aceste monumente și fără argumentare istorico-arhitecturală sunt interzise.”

14. Legea se completează cu Art.12². cu următorul cuprins:

” Art.12². - (1) Intervențiile pe terenul monumentelor – orașe/centre orașenești sunt axate pe protejarea și/sau regenerarea mediului lor istorico-arhitectural sau natural.

(2) Intervențiile prin construcții noi în cadrul acestor monumente se realizează respectând/urmând caracteristicile mediului lor istorico-arhitectural, principiile de organizare spațială istorică, implicit parcelarea și scara, contribuind la păstrarea autenticității și integrității acestui mediu. Intervențiile prin construcții noi în cadrul porțiunilor de structură urbană cu mediu istorico-

arhitectural degradat/mutilat se realizează în contextul activităților de regenerare a acestui mediu.

(3) Funcțiunile urbane dezvoltarea cărora duce la degradarea sau distrugerea caracteristicilor istorice ale mediului istorico-arhitectural, se amplasează în afara orașului/centrului orășenesc protejat, după caz, în afara hotarului zonei lui de protecție.

(4) Reglementarea intervențiilor și activităților în cadrul monumentelor - orașe/centre orășenești au loc prin intermediul realizării unui complex de măsuri direcționate spre protejarea acestei categorii de bunuri de patrimoniu cultural. La temelia acestor măsuri stă elaborarea în contextul cercetărilor de teren, istorico-arhitecturale, istorico-urbanistice și a peisajului urban, a cercetărilor de arhivă și bibliografice a Planului de referință istorico-arhitectural și proiectului zonelor de protecție a localității istorice (în continuare – Planul de referință).

(5) Planul de referință pune în evidență caracteristicile mediului istorico-arhitectural al monumentului, zonificarea lui internă și stabilește setul de reglementări generale și punctuale axate pe protejarea, regenerarea și utilizarea durabilă a patrimoniului cultural imobil.

(6) Conținutul și metodologia elaborării Planului de referință se stabilește prin regulament aprobat de Ministerul Culturii. Planul de referință stă la baza elaborării tuturor categoriilor de documentații urbanistice pentru orașele/centrelor orășenești cu statut de monument.”

15. Art.13 va avea următorul cuprins:

“Art.13. - În vederea menținerii autenticității și integrității monumentelor, deținătorii lor cu orice titlu juridic sunt obligați: să ia măsuri ce asigură protecția și paza monumentelor, să avizeze la autoritatea abilitată documentațiile de proiect de intervenție la monumente, să nu admită demolarea, mutilarea, deteriorarea acestora, abandonarea și lăsarea lor fără întreținere, să respecte obligația de protejare a monumentului.”

16.La art.16:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

” (2) Metodologiile, normativele și reglementările din domeniul ocrotirii monumentelor, compartimentele referitoare la protejarea patrimoniului cultural imobil din documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului, proiectele de intervenții la monumente și în zonele lor de protecție, sînt aprobate conform etapelor de execuție (schiță de proiect și proiect de execuție) de către Ministerul Culturii în baza avizului favorabil al Consiliului Național al Monumentelor Istorice (în continuare - Consiliu).”

se completează cu al.(4²), cu următorul cuprins:

„(4²) Nu pot fi membri ai Consiliului persoanele implicate în activități care au condus la deteriorarea sau demolarea monumentelor.”

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

“ (5) În activitatea sa Consiliul analizează corespunderea soluțiilor propuse în documentațiile de proiect prevederilor legislației din domeniul patrimoniului cultural, documentelor din domeniu ale UNESCO, ICOMOS și Consiliului Europei, avizându-le favorabil doar dacă soluțiile respective contribuie la păstrarea și/sau fortificarea autenticității și integrității monumentelor.”

17. La Art.16¹:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

“- (1) Inspectarea în teren a monumentelor și a zonelor lor de protecție, a șantierelor de intervenție asupra acestora, controlul/supravegherea respectării legislației în domeniul ocrotirii monumentelor, alcătuirea de procese-verbale în caz de constatare a încălcărilor, emiterea prescripțiilor de sistare a lucrărilor ilegale la monumente și în zonele lor de protecție sînt asigurate de către Agenția de Inspectare a Monumentelor.”

la alin. (2) sintagma ”și Restaurare” se exclude;

se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Ocuparea funcției de director general al Agenției de persoane implicate în activități care au condus la demolarea sau deteriorarea monumentelor este interzisă.”

18. Art.18 va avea următorul cuprins:

” Art.18. - (1) Evidența monumentelor de categorie națională este realizată prin intermediul Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.

(2) Registrul monumentelor se actualizează pe bază de liste adiționale.

(3) Registrul monumentelor se actualizează de către Parlament ca urmare a includerii în acest act normativ a bunurilor imobile la propunerea Guvernului, în baza proiectului de lege de actualizare a Registrului elaborat de Ministerul Culturii.

(4) Procesul de înscriere a bunurilor imobile în Registrul Monumentelor se inițiază din oficiu de către Ministerul Culturii, inclusiv, la propunerea cetățenilor, asociațiilor de profil.”

19. Art.19 va avea următorul cuprins:

”Art.19. - (1) Bunurile imobile intrate în procesul de înscriere în Registru se consideră monumente nou-identificate și beneficiază, în scopul prevenirii distrugerilor/deteriorărilor, pe întreaga durată a procesului respectiv de regimul juridic al bunurilor deja înscrise în Registrul monumentelor, începând cu data aprobării de către Ministerul Culturii a avizului favorabil în acest sens a Consiliului Național al Monumentelor Istorice. Ministerul Culturii informează autoritățile publice locale competente teritorial despre începerea procesului de înscriere în Registrul monumentelor a bunurilor imobile respective. Proprietarii/gestionarii bunurilor imobile intrate în procesul de înscriere în

Registru sunt obligați din data informării lor asupra acestui fapt să respecte prevederile prezentei legi.

(2) În cazul în care proprietarul obiectului propus pentru a fi inclus în Registrul Monumentelor, nu este de acord cu noul statut juridic al obiectului, poate solicita autorităților statului răscumpărarea imobilului conform normelor și procedurilor aplicabile în cazul exproprierii pentru cauză de utilitate publică.”

20. La art. 21 textul ”, iar expedițiile arheologice – și de Academia de Științe” se exclude.

21. Alineatul (1) din Art. 23 va avea următorul cuprins:

”- (1) Protejarea, inclusiv conservarea și restaurarea monumentelor se întemeiază pe principii doctrinare și norme științifice universal acceptate, pe prevederile documentelor din domeniu ale UNESCO, Consiliului Europei și ICOMOS.”

22. Art.28 se abrogă.

23. Art.29 se abrogă.

24. La art. 36 textul: ”cumpărarea-vânzarea monumentelor în granițele Republicii Moldova” se exclude.

25. Capitolul VI va avea următorul cuprins:

“Capitolul VI

REPARAREA PREJUDICIULUI ADUS MONUMENTELOR

”Art. 46. - (1) Prejudiciate se consideră monumentele sau părțile lor componente care au fost total sau parțial demolate, degradate sau mutilate, în rezultatul acțiunii sau inacțiunii umane.

(2) Prejudiciul adus bunului imobil cu statut de monument se determină prin evaluarea costului lucrărilor de elaborare a documentației de proiect de restaurare, după caz, de reconstituire a bunului imobil sau a părților lui componente și a costului executării practice a lucrărilor proiectate.

(3) Metodologia de evaluare a prejudiciului adus monumentelor se aprobă prin ordinul Ministerului Culturii.

Art.47. – (1) Prejudiciul adus monumentului sau părților lui componente urmează a fi reparat de proprietarul/gestionarul sau titularului altor drepturi reale asupra monumentului, precum și, după caz, de persoanele fizice și juridice care au inițiat, finanțat și executat lucrările care au adus prejudicii bunului imobil protejat.

(2) Procesul de reparare a prejudiciului se declanșează prin actul specializat al Ministerului Culturii înaintat proprietarului/gestionarului sau titularului altor drepturi reale asupra monumentului istoric, bazat pe procesul-verbal de constatare a stării bunului imobil protejat și actului de evaluare a prejudiciului adus acestuia elaborate de Agenția de Inspectare a Monumentelor.

(3) În caz de acceptare de către proprietar/gestionar sau de titularul altor drepturi reale asupra monumentului a cererii de reparare benevolă a prejudiciului adus monumentului, acesta, în bază de contract, va finanța elaborarea documentației de proiect de restaurare, după caz, de reconstituire a bunului imobil sau a părților lui componente, precum și executarea practică a lucrărilor proiectate.

(4) În cazul refuzului proprietarului/gestionarului sau titularului altor drepturi reale asupra monumentului de a se conforma cererii de a repara benevol prejudiciul cauzat monumentului sau părților lui componente, Ministerul Culturii intervine în instanță privind repararea valorii în bani a prejudiciului, cu inițierea procedurii de expropriere pentru cauză de utilitate publică a monumentului.

(5) Monumentele expropriate conform alin. (4) sunt transmise entităților juridice de drept public sau privat interesate în gestionarea și punerea în valoare a acestora cu respectarea prevederilor prezentei legi.”

26. Art. 53. se abrogă.

27. Art. 55. se abrogă.

28. Art. 57. va avea următorul cuprins:

„Art.57. - Constatarea contravențiilor este realizată de către Agenția de Inspectare a Monumentelor (agentul constatator) pentru monumentele înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, iar pentru monumentele înscrise în registrele locale de către direcțiile/secțiile/serviciile cultură ale autorităților publice locale de nivelul II competente teritorial.”

Art. II. Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

b) va dispune republicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Legii privind ocrotirea monumentelor nr.1530/1993 (cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cele operate prin prezenta lege).

Art.III. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la legea pentru modificarea Legii nr.1530/1993 privind ocrotirea monumentelor

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului.

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative este elaborat și prezentat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova în condițiile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova precum și în condițiile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.747/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

Conform Art. 59 al Constituției RM: Protecția mediului înconjurător, conservarea și ocrotirea monumentelor istorice și culturale constituie o obligație a fiecărui cetățean. Protecția monumentelor istorice este detaliată în Legea nr. 1530 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor și alte acte conexe. Republica Moldova prin adoptarea Legii Nr. 533 din 11-10-2001, a ratificat Convenția pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei, adoptată la Granada la 3 octombrie 1985, iar prin Legea Nr. 198 din 26-09-2008 a ratificat Convenția-cadru a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate, prin care s-a angajat în fața partenerilor europeni să protejeze și să prevină distrugerea patrimoniului cultural și să îl transforme în factor de dezvoltare durabilă a țării.

Cu toate acestea, pe parcursul a 30 de ani, monumentele au fost atacate continuu. Încă în anul 2013, Parlamentul a votat aprobarea raportului unei comisii de anchetă, care a examinat distrugerea sau deteriorarea a zeci de monumente și au făcut mai multe recomandări. Însă, cu toate că există prevăzută răspundere administrativă (art. 74 Cod Contravențional) și penală (art. 221 Cod Penal) pentru deteriorarea/distrugerea monumentelor, acestea continuă să fie distruse.

Grav este și faptul că se elaborează documentații de urbanism fără a se ține cont de existența monumentelor și necesitatea prevederii protejării lor, sunt eliberate autorizații de construire care nu doar nu pun valoare monumentele, ci adesea le pun în pericol integritatea și însăși existența.

Demolarea/deteriorarea monumentelor este cauzată inclusiv de faptul că în legislația actuală exista lacune în drept, iar unele norme pot fi interpretate diferit. Faptul le permite Autorităților Locale să emită acte ce pot afecta monumentele istorice.

Din acest motiv, a fost elaborat prezentul proiect de lege, prin care se înlătură mai multe ambiguități și neconcordanțe, se introduc norme juridice noi, care au ca scop consolidarea domeniului protejării monumentelor istorice în calitate de activitate de interes public național.

Totodată, ținând cont de faptul că Legea nr. 1530 din 22.06.1993 anterior a cuprins prevederi referitoare la toate genurile de patrimoniu, iar astăzi bunurile de patrimoniu natural, bunurile de patrimoniu cultural mobil, de patrimoniu arheologic, monumentele de for public și operele comemorative de război sunt reglementate prin legi speciale (*Legea Muzeelor (nr.1596/2002)*; *Legea cu privire la biblioteci (nr.160/2017)*; *Legea privind fondul arhivistic al Republicii Moldova (nr.880/1992)*; *Legea privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (nr.280/2011)*; *Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat (nr.1538/1998)*, *Legea privind protejarea patrimoniului arheologic (nr.218/2010)*, *Legea monumentelor de for public (nr. /2011)* și *Legea privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război (nr.161/2017)*), din textul Legii nr. 1530 din 22.06.1993 au fost excluse, sau au fost modificate, prevederile care la moment fac obiectul reglementării legilor sus menționate. Astfel am exclus confuziile și interpretările eronate.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul nu are ca obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

4.1 Prezentul proiect de lege descrie expres care sunt instituțiile responsabile de protejarea monumentelor istorice la nivel național și care sunt atribuțiile/obligățiile administrațiilor publice locale de nivelul I și II în acest domeniu.

4.2 Se descrie componența/structura monumentelor. Sunt introduse prevederi referitoare la terenul monumentelor, zona lor de protecție și principiile de intervenție în asupra acestora. Este interzisă orice acțiune atît asupra monumentului, cît și în zona lui de protecție, alta decit cele expres prevăzute de lege.

4.3 Sunt enumerate lucrările asupra monumentelor care se încadrează în conceptul de protejare a monumentelor. Este interzisă demolarea, degradarea și mutilarea monumentelor.

4.4 Sunt introduse prevederi care precizează modul de actualizare a Registrului monumentelor și regimul juridic al monumentelor nou-identificate.

4.5 Se introduc prevederi noi cu privire la modul de reparare a prejudiciului adus monumentelor.

4.6 Se exclud sau se modifică prevederile referitoare la bunurile de patrimoniu natural, bunurile de patrimoniu cultural mobil, de patrimoniu arheologic, monumentele de for public și operele comemorative de război sunt reglementate prin legi speciale (Legea Muzeelor (nr.1596/2002); Legea cu privire la biblioteci (nr.160/2017); Legea privind fondul arhivistic al Republicii Moldova (nr.880/1992); Legea privind protejarea patrimoniului cultural național mobil (nr.280/2011); Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat (nr.1538/1998), Legea privind protejarea patrimoniului arheologic (nr.218/2010), Legea monumentelor de for public (nr. /2011) și Legea privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război (nr.161/2017), care la moment fac obiectul de reglementare a altor legi.

5. Fundamentarea economico-financiară.

Considerăm că modificările de lege propuse nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

Prezentul proiect de lege se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului.

Proiectul va fi plasat pe pagina oficială a Parlamentului, va fi consultat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova, societatea civilă.

8. Constatările expertizei anticorupție.

Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.

9. Constatările expertizei juridice.

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.

10. Constatările altor expertize.

Proiectul nu conține nici un aspect ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR).

Deputați

Virgiliu Padararu
Alexandru Nicolae
Vasile Stădinaru
Choco Pop
Mareela Tolare